MIELIPIDE

Mikäli tiellä on paljon liikennettä en väistä mihinkään, koska oma työpäivähän siinä menisi tienposkessa seisoessa. **NIMIMERKKI TAPAUSKOHTAISESTI VASTASI VIIKON KYSYMYKSEEN**

LUKIJALTA

Mistä lähteistä tulevaisuuden energia?

”Suomi ei ole varautunut öljyn loppumiseen.” Näin otsikoi tekstinsä Katja Koljonen 19.4. Maaseudun Tulevaisuudessa, käsitellessään kolmen tietokirjailijan vastikään ilmestynyttä teosta. Rauli Partanen, Harri Paloheimo ja Heikki Waris kysyvät siinä, onko Suomi varautunut historialliseen ongelmaan.

Öljy on meillä eniten käytetty energianlähde. Fossiilisten polttoaineiden osuus on lähes puolet kaikesta käyttämästämme energiasta. Puu on öljyn jälkeen toisella sijalla, ja sen lisäämiseen on runsaasti käyttämättömiä mahdollisuuksia.

Kun puuta ja myös kasvimassaa kaasutetaan, saadaan raaka-aineesta hyötyjä, joita ei saada poltettaessa. Niitä ei pidä sivuuttaa tulevissa energiaratkaisuissa.

Laukaalainen Metener Oy on tullut jonkin verran tunnetuksi lannasta ja kasveista biokaasua tuottavien reaktoreiden rakentajana, mutta Gasek Oy:n Reisjärvellä rakentamasta pyrolyysireaktorista tiedetään vähemmän.

Puuta kaasuttava reaktori tuottaa palaviksi aineiksi häkäkaasua, vetyä ja pienen määrän metaania, mikä kooste sopii polttomoottorien voimanlähteeksi ja myös lämmityskäyttöön.

Pyrolyysikaasutuksessa puu ei saa olla täysin kuivaa. Energian saanti on ollut parasta 30–35 prosentin kosteudessa, ja sopivinta raaka-ainetta on ilmakuiva hake.

Energianmuodostus on tehokasta ja hiilijäämä vähäinen. Kaasuseoksessa on mukana vetyä, joka on ilmeisesti peräisin puun kosteudesta – ilmiön lisätutkimusta tarvitaan. Palamistulos ei likaa moottoria eikä saastuta ilmakehää.

Reaktorin kehittäjä Eero Kangasoja on ajanut puukaasuautolla jo yli kymmenen vuotta.

Suomen energiankulutus 2011
Yhteensä 385,6 TWh

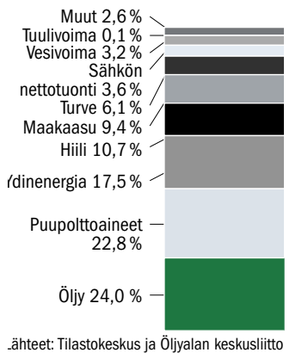

Lähteet: Tilastokeskus ja Öljyalan keskusliitto

Puukaasulla ja kasviperäisellä biokaasulla ja on samoja ominaisuuksia. Molemmat ovat ympäristöystävällisiä; lannasta häviää kaasutettaessa haju, ja jäteliemi on lietelantaa tehokkaampaa lannoitetta.

Metsät ja pellot tekevät Suomesta energiarikkaan maan. Kuitenkin näiden lähteiden käyttöönotto on ollut hidasta esimerkiksi Saksaan ja Itävaltaan verrattuna.

Suomen pelloista voitaisiin ottaa 20 prosenttia energiakäyttöön ruoan- ja rehuntuotannon siitä kärsimättä. Vuotuinen energiantuotto olisi 15 terawattituntia, eli sama kuin yhden suuren ydinvoimalan tuotanto.

Puulla voitaisiin pitkälti korvata fossiiliset polttoaineet. Molemmat energialähteet sopivat parhaiten hajautettuun käyttöön ja tuovat maaseudulle kipeästi kaivattua työtä.

Energiasta puhuttaessa ei sovi unohtaa sahoja. Niiden sivutuotteet ovat siirtyneet selluteollisuuden jalostettaviksi, mutta nyt tämä molemmille välttämätön yhteistyö on loppumassa, kun metsäteollisuus vetäytyy halpatuotantomaihin.

Mikäli sivutuotteet otettaisiin energiakäyttöön ja sahat kelpuutettaisiin tuottamaan energiaa, saataisiin niistäkin 15 terawattitunnin lisä maamme vuotuiseen kulutukseen.

Sahat ovat menekkivaikeuksissa, ja lopettamispäätöksistä kuullaan lähes päivittäin. Tiedämme, että sahat maksavat 70 prosenttia saamastamme puutilistä.

Mistä saamme nuo rahat, mikäli sahat pääsevät näivettymään, ja mikä on silloin maamme koko metsätalouden tulevaisuus? Vastattavaksemme jää todella suuria kansallisia kysymyksiä.

Pienenergian käyttöönotolla on kiire, ja tuotanto on saatava myös tukien piiriin. Suurtuotantoa harjoittava metsäteollisuus ei ole päässyt vielä edes alkuun biodieselin ja bioetanolin tuotannossa. Näyttää siltä, että kurki kuolee ennen kuin suo sulaa. **Erkki Raudaskoski**
Rovaniemi

PEKKA FALI

Puulla voitaisiin pitkälti korvata fossiiliset polttoaineet, Erkki Raudaskoski kirjoittaa.

Säästetään lapset raakamaidolta

Maatalousministeriön johto on teettämässä säännöksiä, jotka rapauttaisivat maamme elintarviketurvallisuuden. Riskialtista raakamaitoa ajetaan markkinoille, kansanterveyden asiantuntijoiden kauhuksi (STM 13.2.2013).

Ravinnossa meihin voi levitä yli 200 eri tautia. Sairaina vuosisatoina maito oli keskeinen leviämisreitti monille kuolemantaudeille, muun muassa lavantaudille ja tuberkuloosille.

Tartuntatilastojen mukaan raakamaidossa pesii nyt suolistomyrkkyjä tuottavia stafylokokkeja sekä vaarallisia taudinaiheuttajia, kuten salmonella, kampylobakteeri, listeria ja ehec-bakteeri. Liikarasvan vuoksi raakamaito lisää myös sydänkuolemia.

”Millään valvonnalla ei voida tietää, mitä bakteereita raakamaidossa milloinkin on. Pastörointi on riskin minimoimiseksi välttämätöntä”, varoittaa eläinlääketieteen professori Satu Pyörälä.

”Emme voi ottaa riskiä, että raskaana oleva saisi keskenmenon tai lapsi ruokamyrkytyksen”, vakuutti myös Valion teknologiajohtaja vielä joitakin vuosia sitten.

Syömällä raakamaitotuotteen saamme ruokamyrkytyksen 150 kertaa todennäköisemmin kuin tavallisesta maitotuotteesta, osoittavat pitkäaikaiset tutkimukset. Uhka kohdistuu vakavimmin lapsiin ja nuoriin.

Maitoperäiset ruokamyrkytysepidemiat ovat USA:ssa kaksi kertaa yleisempiä niissä osavaltioissa, joissa raakamaitotuotteita saa myydä – vaikka niitä käytetään hyvin vähän, vain prosentti myydyistä maitotuotteista.

Raakamaitotuotteista aiheutuvat infektiot ovat myös paljon vaarallisempia, sillä uhri joutuu sairaalaan 13 kertaa todennäköisemmin kuin muissa maitoperäisissä myrkytyksissä. Kuolleisuus suolistoinfektioihin väheni Englannissa sadasosaan viime vuosisadalla, jolloin maidon pastörointi tuli yleiseen käyttöön.

”Infernaalista. Koskaan en 31-vuotisen urani aikana ole nähnyt moista”, kauhistui konserttikiertueelle huoltajana osallistunut kirurgi Ilkka Toivio, kun salmonella kaatoi Helsingin Juniorijouset viikoksi tiputukseen saksalaiseen sairaalaan (HS 27.10.1990).

Nuorille oli hotellissa tarjoiltu ”elävää ravintoa” – raakamaidosta tehtyä vanukasta.

Turussa tinkimaito kuhisi viime kesänä ehec-bakteereita, ja lapsia joutui teholle – onneksi kukaan ei kuollut. Näissä epidemioissa bakteeri on usein peräisin ulosteesta; ehec-bakteereita voi asua lehmän suolistossa eläintä haittaamatta.

EU:ssa raakuuden ihannointi tappoi 50 ja vahingoitti 4000 ihmistä vuonna 2011. He olivat syöneet erityisen rajulla ehec-bakteerilla (VTEC) saastuneita raakoja luomuituja. Eloon jääneistä moni sai vaarallisen veriripulin ja pysyviä munuaisvaurioita.

Lääketieteen asiantuntijat ovat näistä vedätyshankkeista huolissaan. Suomalaisten terveydellä ei saisi leikitellä vain muutaman lisäeuron kalastamiseksi kuluttajan kukkarosta.

Raakamaito ei tuo etuja vaan uhkia terveydellemme – sen käyttöä olisi rajoitettava ja ehtoja tiukennettava. Irtomyynti tulisi kieltää, ja myyntipakkauksiin pitää saada selkeät varoitusmerkinnät kuluttajien suojelemiseksi.

Raakamaitoa ei saisi käyttää joukkoruokailussa eikä tarjota herkimmin vahingoittuville väestöryhmille kuten odottaville äideille, lapsille, sairaille tai vanhuksille.

Jussi Tammisola
MMT, FL, dosentti, erikoistutkija emeritus
Helsinki

Ympäristöministeriön toiminta vaatisi selvityksen

Uutta metsälakiehdotusta on arvosteltu siksi, ettei se täytä luonnon monipuolistamiselle asetettuja vaatimuksia. Metsälaki on kuitenkin eri laki kuin luonnonsuojelulaki. Se tähtää metsänkasvatuksen rationalisointiin ja sen tuottavuuden parantamiseen.

Sellainen väite, että ihmisten hyvinvointi perustuu monimuotoisen luonnon varaan, on täyttä puppua. Kyllä työn ja toimeentulon turvaaminen on ihmisille paljon tärkeämpi asia.

Esimerkkinä mainitsen toistakymmentä vuotta sitten toimineen ministerin Sirpa Pietikäisen (kok.), joka antoi lausunnon, että ministeriö tähtää Suomen metsien saattamiseen luonnontilaan.

Suuri päivälehti julkaisi jutun melkein sivun kokoisena ilman minkäänlaista kritiikkiä. Sitä tuli vasta sitten, kun paperitehtaat oli ajettu alas ja työntekijöille annettu lopputilit.

Ympäristöministeriön toimialasta pitäisikin tehdä perusteellinen selvitystyö.

TOIVO TAMMISALO

Luonnonsuojelija on käynyt lopettamassa vajaan kymmenen rungon kasvun, Toivo Tammisalo kirjoittaa.

Ohessa on kuva rauhoitetusta (suojellusta?) entisestä valtionmetsästä Lopelta. Siinä joku luonnonsuojelija on käynyt lopettamassa vajaan kymmenen rungon kasvun.

Kun suojeluala on kymmeniä hehtaareja ja runkoluku ehkä useita tuhansia, kestää vähintään sata vuotta ennen kuin luonto itse pääsee korjaamaan tämän tuhotyön.

Selvitystyön tulisi koskea myös soiden rauhoittamista. Pöyryn tutkimuksen mukaan suot ovat syntyneet maan nousemisen vuoksi vesistöjen pohjille.

Kun maan nouseminen todennäköisesti jatkuu, niin jo noin sadan vuoden kuluessa suurin osa arvokkaasta turpeesta on muuttunut lähes arvottomaksi mullaksi.

Kolmas tutkimuksen arvoinen kohde olisi Kemijoen monitoimiallasvaihtoehdot. Niiden yhteinen säännöstelytilavuus on arvioitu 2,5 miljardiksi vesikuutiometriksi.

Jos haluamme säilyttää elintasomme ja pitää sähkön hinnan kohtuullisena, tuuli- ja aurinkoenergian tuottaminen edellyttää näiden tasausaltaiden hyväksikäyttöä.

Niiden käyttöönotto edellyttää yhteistyötä paikallisen väestön kanssa. Altaiden kunnostaminen kalastukseen perustuvan elämysmatkailun aikaansaamiseksi toisi alueelle varallisuutta ja hyvinvointia. Se toisi sitä koko valtakuntaan, koska ”Eurooppa tekee energiaitsemurhaa, kun USA ja muu maailma kylpee liuskekaasussa ja -öljyssä”.

Toivo Tammisalo
valt.tiet. maisteri
Loppi

Energiatodistus

Minä teen energiatodistuksen itse. Merkitsen luokaksi G, kaikkein huonomman. Energiakulutukseksi 60 000 kilowattia, ikkuna auki 120 000, kun asuinpinta-ala on alle 50 neliömetriä.

En tietenkään voi ketään yllyttää väsäämään omaa energiatodistusta kaikkein huonoimman mukaan ylisuurella kulutuksella. Silloinhan valtiovallan tarkoitus vesittyisi, kun kaikissa olisi vain luokka G. Eikä kukaan arvostaisi ”paskapaperia”.

Ei varmaan kukaan arvosta mielipidettäni, että on turhia papereita ennenkin nähty. Enkä yllytä ketään pyytämään kaveria kopioimaan paperia ystävältään, johon tietokoneella voi muuttaa omat tiedot, eihän niin saa tehdä.

Holhousyhteiskuntalakipykäläviidakko riuduttaa. **Arska Turust**

Ekoteko

Keräsin paalimuovin kappaleita kauppakassillisen lumien sulettua. Yllättävän paljon 100 paalia kohden. **Siisteys kunniaan**

Hintahissit

Viljojen hinnat laskussa, mutta laskevatko apulannan, polttoöljyn ja sähkön hinnat? Ei. Nouseeko hehtaarituet? EI. Ihmeellistä tämä maailman meno. **Ei nimimerkkiä**

Lämmityksestä

Jos haluat tehdä paljon tyhjää työtä, valitse klapilämmitys. Jos arvostat vapaa-aikaa ja edullisuutta, valintasi on maalämpö. **Käytä järkeä**

Tuontiruokaa

Ekoihmisten hyönteisten syönti periaatteessa ihan hyvä asia, mutta onko hyönteisten tuonti ulkomailta Suomen luonnolle hyväksi. Tuholaisriski aika suuri. **Ei nimimerkkiä**

Älkää ihmiset syökö sääskiä! Pääskysiltä loppuu ruoka. **Huolestunut**

Lomituksesta

Lomittajien tunneista revitään, juokse hiki hatussa. Maksuja nostetaan. Mutta toimistojen ylisuuri lauma ei harvennusta näe. **Haloo**

Maidon hinta

Valio investoi vaan uusiin meijereihin. Se raha kuuluu tuottajalle maidon perushinnan nostoon. Tällä menolla loppuvat maidontuottajat. **Maija**

Millä laskuopilla saisi maitotilin 39 senttiä/litra riittämään kaikkiin kuluihin? Laskutaito ja huumori alkavat loppua. **Ei nimimerkkiä**

Tierahoista

Eikö liikenneministeri muista, kuinka siirsi pari vuotta sitten pohjoisen yli 7 miljoonan euron tierahat Etelä-Suomeen. Täällä ei pääse kulkemaan kuin traktorilla. **Ei nimimerkkiä**

Miten on?

Toisin sanoen P. Jensen Espoosta toivoo, ettei enää kukaan maailmassa maajusseja lukuunottamatta voisi syödä maito- ja lihatuotteita. **Ei nimimerkkiä**

Kokoomus uudistaa (MT 22.5.). Menikös niin, että Katainen tilasi yksin ”himaset”? Eikös se maksa, joka tilaa? Onko jo vanha vitsi? **Verovelvollinen**

Varoitus

Varokaa yhteisten maa-alueiden lunastusbuumia. Osakkaat, järjestäytykää tuomareiden ylivaltaa vastaan. **Riita tuloksena**

Lannasta

On korkeintaan esteettinen ympäristöhaitta, jos syksyllä tai keväällä levittää lumisateen valkaisemaan, kylmän kohmettamaan muokkautuvaan maahan lantaa. **Ei nimimerkkiä**

Laskuharjoitus

Jos myyn yhtiölle puuta, maksan 23 prosenttia alvia. Yhtiö lähettää myöhemmin uuden 23 prosentin alv-laskun. Maksako silloin 46 prosenttia alvia. Onko 1+1=2 vai 3? **Osaatko laskea**

Ei myyty

Kaksi kertaa olen kotimaisesta pyytänyt tarjousta, en ole saanut. Ostin saksalaisen. **Ei nimimerkkiä**

Sääliksi käy

Minua niin säälittää hevoset, joutuvat juoksemaan henkensä edestä, rahanahneen ihmisen takia. **Ei nimimerkkiä**

VIERASKOLUMNI

Suomalaisen osaamisen huomaa maailmalla

Suomi on mallimaa monella mittarilla mitattuna. Viimeisimpien tulosten mukaan Suomi on erinomainen maa äideille. Tulos kertoo laajalti hyväksymistämme yhteisistä arvolähtökohdista.

Suomalainen on kova tekemään työtä eikä turhista hötkyile vaan sopien ratkoo vaikeitakin solmuja. Tasa-arvo ja yhdenvertainen kohtelu taustaan tai sukupuoleen katsomatta on meille jopa itsestään selvää.

Maailmalla arvojamme ihaillaan. Kun suomalaisten työteliäisyyttä kehutaan tai naisten yhdenvertainen asema valtion johtopaikoilla nostetaan esimerkkinä korkealle, suomalaisena sitä lähes punastuu.

Vierailin äskettäin Yhdysvalloissa juhlallisuuksissa, jotka oli järjestetty niiden suomalaisten ja ruotsalaisten siirtolaisten kunniaksi ja muistoksi jotka saapuivat Amerikan itärannikolle 375 vuotta sitten.

Suomalaissiirtolaiset olivat pääosin tavallista kansaa, kaski- ja metsätyöväkeä, joka vei mukanaan vaatteet päällään ja kirveen, sahan, ehkä lehmänkantturan. Ennen kaikkea heillä oli näpeissään taito käsitellä puuta. Hirsirakentamisen taidoillaan siirtolaiset loivat muillekin uudisraivaajille tyyppitalon.

Delawaressa pidetyssä pääjuhlassa Yhdysvaltain varapresidentti John Biden piti erinomaisen puheen. Hän nosti esiin koulutustasomme ja osaavat naisemme.

Biden puhui myös taidostamme neuvotella ja rakentaa kehitystä rauhanomaisesti. Suomalaiset rauhanturvaajat Afganistanissa hän muisti esimerkillisestä toiminnastaan.

Varapresidentillä oli oiva ympäristö puhua. Kun ensimmäiset suomalaiset perustivat ruotsalaisten kanssa ensimmäisen pysyvän siirtokunnan Delawaren alueelle, vastassa olivat seudun alkuperäisasukkaat, intiaanit.

Suomalaiset tulivat alusta pitäen toimeen intiaanien kanssa. He opettivat intiaanejakin käyttämään mukanaan tuomiaan työkaluja. Karjanhoitoakin intiaaneille opetettiin.

Ensimmäisissä intiaanisodissa 1600-luvulla suomalaisasujaimistojen kerrotaan säilyneen intiaanien hyökkäyksiltä. Rauhanneuvotteluissakin suomalaisia oli tulkkeina ja neuvottelijoina.

Intiaaneilla ja suomalaisilla oli myös yhteistä sauna tai hikimaja, kuten intiaanit omaansa nimittivät. Intiaanit kutsuivatkin suomalaisia hikimajakansaksi.

Kerroin omassa puheenvuorossani, että kenties suomalainen rauhanneuvotteluperinne alkoi Amerikasta. Ainakin tätä sopimisen jaloa taitoa on harjoiteltu suomalaisessa kulttuurissa pitkään.

Usein tekee hyvää matkustaa oman kotiseudun ulkopuolelle, joskus kauemmaskin, jotta näkee mitä kaikkea hyvää meillä on ja kuinka pitkän matkan olemme kulkeneet rakentaessamme sitä.

Kaukana kotoa myös ymmärtää kuinka säilyttämisen arvoisia työteliäisyytemme, tasa-arvoinen toistemme kohtelu, sovittelukulttuurimme ja monet muut hyveemme ovat.

Näillä vahvuuksilla on selvitty kolmen kuukauden purjelaivamatka talvimyrskyissä Atlantilla ja monet vastoinkäymiset vuosisatojen aikana sen jälkeenkin. Meillä on siis hyvät eväät selvitä tämän päivänkin vaikeuksista.

EERO HEINÄLUOMA
on eduskunnan puhemies.

eero.heinaluoma@eduskunta.fi

VIIKON KYSYMYS

Kuuluuko traktorin maantiellä väistää esimerkiksi bussipysäkille, jos taakse kertyy autoletka?

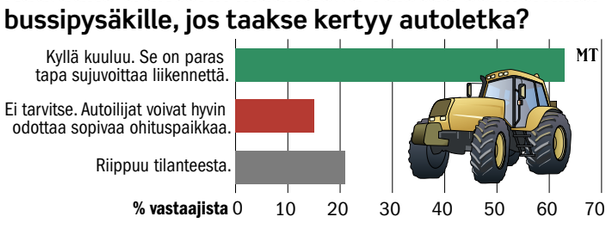

Väistäminen on hyvää mainosta viljelijöille

MT kysyi viikon kysymyksessä traktorietiketistä. Kuuluuko traktorin väistää maantiellä esimerkiksi bussipysäkille, jos taakse kertyy autoletka?

Selvä enemmistö, 63 prosenttia vastaajista, oli sitä mieltä, että kuuluu väistää, sillä se on paras tapa sujuvoittaa liikennettä.

”Hyvä antaa tietä mahdollisuuksien mukaan, varsinkin raskaalle liikenteelle, mutta myös henkilöautoille. Turvallisuus tietysti ennen kaikkea, mutta lisäksi helppo tapa antaa kanssa-autoilijoille positiivinen mielikuva suomalaisista viljelijöistä”, toteaa Jiipee.

Rapsutin on samaa mieltä: ”Tietä on hyvä antaa jo imagosyistäkin.”

Myös Viljatilallinen antaa tietä, jos perään alkaa kertyä jonoa tai perässä on rekka.

”Yksittäisiä henkilöautoilijoita en juuri väistele pysäkeille, ellei tilanne juuri sitä vaadi. Valitsen myös hiljaisempia tienpätkiä mahdollisuuksien mukaan, ettei tarvitse olla vilkkaan liikenteen seassa traktorilla taikka puimurilla. Yöllä myös viedään kalustoa hankalampiin paikkoihin hiljaisen liikenteen aikana.”

Nimimerkki traktorinpukilla itsekin ihmettelee, miksi valtatielle täytyy ängetä silloinkin kun rinnalla kulkee vanha tie, jonka nopeusrajoitus passaisi traktorille paremmin.

”Kiire on meilläkin”

”Ei-maanviljelijät usein katsovat että traktorikuskilla on aikaa odottaa, mutta kiire on myös maanviljelijällä”, kommentoi Maanviljeliä. ”Toisaalta uudet traktorit kulkevat jo yli 60 km/h, joten väistämistarve vähenee”, hän jatkaa.

”Työpäivä se on meilläkin, eikä sitä mielellään pysäkillä vietä autoja väistellen. Henkilöautoille en juuri tietä erikseen anna, koska pääsevät helposti ohitse, raskas liikene taasen joutuu tekemään pitkän jarrutuksen sekä pitkän kiihdytyksen, joten tilaa saavat aina kun paikka ja tilanne sitä vaatii”, Jani kirjoittaa.

Nimimerkki Tapauskohtaisesti ei anna tietä, jos liikennevirta on katkeamaton. ”Mikäli tiellä on paljon liikennettä en väistä mihinkään, koska oma työpäivähän siinä menisi tienposkessa seisoessa. Jos taas liikennettä on sopivan vähän ja vähintään viisi autoa perässä, saatan antaa tietä mikäli se ei olennaisesti vaikeuta omaa liikkumistani.”

15 prosenttia vastaajista oli sitä mieltä, ettei traktorin tarvitse väistää muuta liikennettä.

Viikon kysymykseen vastasi 967 verkkolehden lukijaa.

Nyt kysymme vihanneksista

Seuraavaksi kysymme kasvisten syönnistä. Uskallatko enää syödä ulkomailta tuotuja vihanneksia vai popsitko mielihyvin mitä vaan?

Vastaa viikon kysymykseen osoitteessa *www.maaseuduntulevaisuus.fi*

SUVI NIEMI